

دانشگاه معارف اسلامی

رساله دکتری

گروه مدرسی معارف اسلامی

گرایش قرآن و متون (آشنایی با منابع اسلامی)

بررسی چالش‌های سبک زندگی قرآنی و مدرنیته

با تأکید بر خانواده

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد علی رضایی اصفهانی (زید عزه)

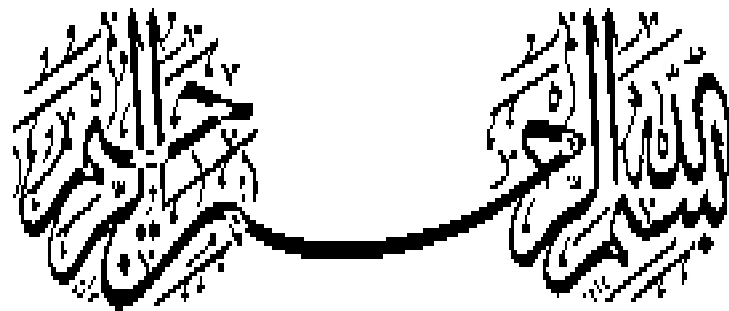
اساتید مشاور

حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد کاویانی (زید عزه)

حجت الاسلام و المسلمین دکتر احمد آکوچکیان (زید عزه)

نگارنده

اکبر محمودی

کلیه حقوق، اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه، اقتباس و ... از این رساله برای دانشگاه
معارف اسلامی محفوظ است.
نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

سپاس از

پروردگار جهانیان که به این بنده حقیر، نعمت سلامتی و دانش داد، اساتیدم که در راه آموزش و پرورش، فداکاری‌های فراوانی برای بنده انجام دادند، اساتید راهنما، مشاور و داور این رساله علمی و مسئولان دانشگاه معارف اسلامی که زحمات‌های فراوانی را در راستای به ثمر نشستن این میوه علمی متحمل شدند، پدر و مادرم که برای این بنده ناچیز، سختی‌های فراوانی را تحمل کردند و خانواده بردبارم که در کنارم بودند.

تقدیم به

حضرات چهارده معصوم (علیهم السلام) به خصوص امام زمان (عجل الله تعالی فی فرجه الشریف)، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، حضرت امام خمینی (قدس سره الشریف)، رهبری معظم انقلاب اسلامی ایران، حضرت آیت الله سید علی خامنه‌ای (دام ظلّه) و شهیدان و مجاهدان راه حق و حقیقت (اعلی الله مقامهم الشریف).

چکیده:

قرآن کریم، آخرین کتاب آسمانی است که در آخرین و کامل‌ترین دین، با نام «اسلام» به جهانیان عرضه شده است. این کتاب مقدس، نوعی از سبک زندگی را به بشریت ارائه می‌دارد که در همه حوزه‌های زندگی انسان، شامل فردی، خانوادگی، ملی، بین‌المللی، محیط زیستی و ... و همه ابعاد زندگی‌اش، اعم از فرهنگی، هنری، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، تفریحی، علمی، بهداشتی و ... دارای برنامه و نقشه راه مشخص و ممتازی است. در برابر «سبک زندگی قرآنی»، چند قرن بعد از ظهور این کتاب مقدس، سبک دیگری از زندگی، توسط صاحب‌نظران و اندیشمندان مغرب زمین به بشریت عرضه شده است که سبک زندگی مدرن و مدرنیته نام دارد. مدرنیته، به دو معنا قابل تصور است. یکی به معنای جریان فکری سکولار غربی که با «سبک زندگی قرآنی»، قابل جمع نیست و دیگر، به معنای نوگرایی و تجدد که «سبک زندگی قرآنی»، در بیش‌تر مواقع، هیچ ممانعتی از این مقوله در زندگی بشر نداشته؛ بلکه گاهی، خودش، پرچمدار این مسأله در بسیاری از جاها و زمان‌ها در زندگی بشر است.

«سبک زندگی قرآنی» و «سبک زندگی مدرنیته» (به معنای جریان فکری سکولار غربی) در حوزه خانواده، در برخی از متغیرها، با هم به چالش می‌پردازند که مهم‌ترین آن‌ها عبارتند از: ۱. دیانت و معنویت یا دنیاگرایی و مادیت در امور و روابط خانواده؛ ۲. ارزشمند بودن یا بی‌ارزش بودن جایگاه خانواده؛ ۳. تشکیل خانواده مبتنی بر ازدواج یا خانواده هم‌بالینی؛ ۴. قانون‌مندی یا آزادی کامل لذات جنسی؛ ۵. حجاب یا برهنگی در برابر نامحرمان؛ ۶. رعایت یا عدم رعایت حریم جنسی در میان اعضای خانواده (به جز شوهر و زن)؛ ۷. ارزشمند بودن یا بی‌ارزش بودن تولید، تربیت و مشروعیت فرزند؛ ۸. لزوم یا عدم لزوم خانواده دوجنسیتی؛ ۹. لزوم یا عدم لزوم خانواده تک‌شوهری؛ ۱۰. رعایت یا عدم رعایت سلسله مراتب، احترام و حقوق اعضای خانواده در میان آنان؛ ۱۱. تعاون و مهرورزی اعضای خانواده نسبت به هم یا فردگرایی و کم‌مهری آنان نسبت به هم؛ ۱۲. مسؤلیت‌پذیری یا عدم مسؤلیت‌پذیری اعضای خانواده نسبت به هم؛ ۱۳. تناسب و عدالت یا تشابه و تساوی در تقسیم وظایف و حقوق شوهر و زن.

آورده «سبک زندگی قرآنی» برای بشریت، حیات طیبه و آورده مدرنیته (به معنای جریان فکری سکولار غربی)، حیات خبیثه است. تاکنون، به طور کامل و دقیق، «سبک زندگی قرآنی»، در هیچ جامعه‌ای به اجرا در نیامده است و ضعف و نقصان جوامع اسلامی به اصل «سبک زندگی قرآنی» بر نگشته؛ بلکه حاصل عدم اجرای کامل و دقیق آن است.

کلیدواژه‌ها:

قرآن، سبک، زندگی، مدرنیته، خانواده، مدرن، مدرنیزاسیون.

فهرست مطالب

بخش اول: کلیات.....	۱
۱-۱. مقدمه.....	۳
۲-۱. طرح پژوهش.....	۶
۱-۲-۱. بیان مسأله.....	۶
۲-۲-۱. اهمیت و ضرورت پژوهش.....	۹
۳-۲-۱. اهداف و فواید پژوهش.....	۱۰
۴-۲-۱. پیشینه پژوهش.....	۱۱
۱-۴-۲-۱. پیشینه پژوهش درباره سبک زندگی.....	۱۱
پژوهش‌های مکتوب درباره سبک زندگی.....	۲۱
الف) پژوهش‌ها درباره سبک زندگی با رویکرد علمی.....	۲۲
یکم) کتاب‌ها.....	۲۲
دوم) پایان‌نامه‌ها.....	۲۷
سوم) مقاله‌ها.....	۳۵
ب) پژوهش‌ها درباره سبک زندگی با رویکرد دینی.....	۴۲
یکم) کتاب‌ها.....	۴۲
دوم) پایان‌نامه‌ها.....	۴۴
سوم) مقاله‌ها.....	۴۵
۲-۴-۲-۱. پیشینه پژوهش درباره مدرنیته.....	۴۷
پژوهش‌های مکتوب درباره مدرنیته.....	۶۲
الف) پژوهش‌ها درباره مدرنیته با رویکرد علمی.....	۶۲
یکم) کتاب‌ها.....	۶۲
دوم) پایان‌نامه‌ها.....	۶۷
سوم) مقاله‌ها.....	۶۹
ب) پژوهش‌ها درباره مدرنیته با رویکرد دینی.....	۷۲
یکم) کتاب‌ها.....	۷۲
دوم) پایان‌نامه‌ها.....	۷۳
سوم) مقاله‌ها.....	۷۴

۷۵	۱-۲-۴-۳. پیشینه پژوهش درباره خانواده.....
۸۵	پژوهش‌های مکتوب درباره خانواده.....
۸۵	الف) پژوهش‌ها درباره خانواده با رویکرد علمی.....
۸۵	یکم) کتاب‌ها.....
۹۱	دوم) پایان‌نامه‌ها.....
۹۳	سوم) مقاله‌ها.....
۹۶	ب) پژوهش‌ها درباره خانواده با رویکرد دینی.....
۹۶	یکم) کتاب‌ها.....
۹۹	دوم) پایان‌نامه‌ها.....
۱۰۱	سوم) مقاله‌ها.....
۱۰۵	جمع‌بندی.....
۱۰۵	۱-۲-۵. سؤالات پژوهش.....
۱۰۵	۱-۲-۶. فرضیه‌های پژوهش.....
۱۰۶	۱-۲-۷. روش پژوهش.....
۱۰۹	۱-۲-۸. قلمرو پژوهش.....
۱۱۰	۱-۳-۳. مفاهیم پژوهش.....
۱۱۰	۱-۳-۱. سبک زندگی.....
۱۱۰	۱-۳-۱-۱. مفهوم لغوی سبک زندگی.....
۱۱۰	۱-۳-۱-۲. مفهوم اصطلاحی سبک زندگی.....
۱۱۲	گونه‌های تعریف سبک زندگی.....
۱۱۲	الف) کلیت بی‌همتا و فردی زندگی.....
۱۱۳	ب) شیوه خرید و مصرف کالا.....
۱۱۳	پ) مجموعه‌ای از رفتارها.....
۱۱۵	ت) الگوی رفتاری.....
۱۱۶	ث) شیوه‌های رفتار، پوشیدن لباس، سخن گفتن، اندیشیدن و نگرش‌ها.....
۱۱۷	ج) الگوی برآمده از ارزش‌ها و باورها.....
۱۱۷	چ) مجموعه طرز تلقی‌ها، ارزش‌ها، شیوه‌های رفتاری و سلیقه‌ها.....
۱۱۸	ح) الگوی رفتاری و تمایل هنجاری.....
۱۱۸	خ) بیان مادی هویت.....

- (د) الگوهایی از کنش ۱۱۹
- (ذ) الگوی شناخت‌ها، احساس‌ها و کنش‌های فرد ۱۱۹
- (ر) راه و روش زندگی ۱۱۹
- (ز) خوداظهاری و خودآگاهی سبک‌مند ۱۲۰
- (س) الگوهای زندگی ۱۲۰
- (ش) مجموعه‌ای هماهنگ و منسجم از همه امور عینی و ذهنی ۱۲۰
- گرایش‌ها در تعریف سبک زندگی ۱۲۱
- (الف) تعریف سبک زندگی با گرایش روان‌شناسی ۱۲۱
- (ب) تعریف سبک زندگی با گرایش جامعه‌شناسی ۱۲۲
- (پ) تعریف سبک زندگی با گرایش اقتصادی ۱۲۳
- (ت) تعریف سبک زندگی با گرایش اخلاقی ۱۲۳
- جمع‌بندی ۱۲۳
- ۳-۱-۳-۱. مؤلفه‌های سبک زندگی ۱۲۴
- جمع‌بندی ۱۲۵
- ۴-۱-۳-۱. رابطه میان سبک زندگی و فرهنگ ۱۲۸
- ۵-۱-۳-۱. رابطه میان سبک زندگی و تمدن ۱۲۹
- ۲-۳-۱. خانواده ۱۲۹
- ۱-۲-۳-۱. معنای لغوی خانواده ۱۳۰
- ۲-۲-۳-۱. معنای اصطلاحی خانواده ۱۳۰
- اقسام تعاریف خانواده ۱۳۱
- (الف) یک گروه اجتماعی شامل دست‌کم دو بزرگ‌سال و داراری محل سکونت مشترک ۱۳۱
- (ب) اعضاء متصل توسط دودمان، ازدواج یا فرزندخواندگی و افراد دارای تشرک مساعی ۱۳۲
- (پ) یک واحد اجتماعی متشکل از افراد متعامل متعهد و مراقب و مسؤول نسبت به هم ۱۳۲
- (ت) گروهی از افراد پیوند یافته توسط ارتباطات خویشاوندی ۱۳۳
- (ث) واحد اساسی جامعه و متشکل از افراد وابسته و مسؤول نسبت به هم ۱۳۳
- (ج) گروهی از افراد مرتبط با هم از راه خون، زناشویی و یا فرزندپروری ۱۳۳
- (چ) خویشاوندان متصل به هم از طریق ازدواج، نسب یا فرزندخواندگی و زندگی‌کننده زیر یک سقف ۱۳۴
- (ح) یک گروه خویشاوندی اجتماعی‌کننده فرزندان ۱۳۴
- (خ) یک گروه کوچک صمیمی اجتماعی‌کننده نسل آینده ۱۳۴

- د) یک سازمان اجتماعی مرکب از زن، شوهر و کودکان..... ۱۳۵
- ذ) نظام نیمه‌بسته که نقش ارتباطات داخلی را ایفا می‌کند..... ۱۳۵
- ر) نظامی اجتماعی و طبیعی ایجادکننده مجموعه‌ای از قواعد..... ۱۳۵
- ز) گروه چند نفره از مردم زندگی‌کننده در کنار هم و مرتبط به وسیله تولد، ازدواج یا فرزندخواندگی ۱۳۶
- س) مجموع خویشان و والدین یا جمع زوجین و فرزندان تشکیل‌دهنده اولین سلول طبیعی و اجتماعی. ۱۳۶
- ش) واحد کوچک اجتماعی آغاز شده با پیمان ازدواج مرد و زن و توسعه و استحکام یافته با فرزند..... ۱۳۶
- ص) کوچک‌ترین واحد اجتماعی دارای جمعی معین در محلی خاص با حقوق و تکالیف پیش‌بینی شده ۱۳۷
- ض) اصلی‌ترین نهاد اجتماعی روبه‌رو با یک رشته وظایف تکاملی دارای ریشه جهانی..... ۱۳۷
- ط) نخستین نهاد عمومی و جهانی برطرف‌کننده نیازهای حیاتی و عاطفی..... ۱۳۸
- ظ) گروهی دارای هم‌بستگی حقوقی و اجتماعی..... ۱۳۸
- ک) مجموعه‌ای از افراد با رابطه‌های سببی و نسبی و مسؤول نسبت به هم..... ۱۳۹
- گ) جماعتی که دو رکن آن با ازدواج با هم ارتباط دارند..... ۱۳۹
- ل) کانونی شکل‌گرفته بر پایه پیمان ازدواج..... ۱۴۰
- م) گروهی مرکب از خویشان که میان آنان، الزام به انفاق است..... ۱۴۰
- گرایش‌ها در تعریف خانواده..... ۱۴۰
- الف) تعریف خانواده با گرایش جامعه‌شناسی..... ۱۴۱
- ب) تعریف خانواده با گرایش جمعیت‌شناسی..... ۱۴۱
- پ) تعریف خانواده با گرایش روان‌شناسی..... ۱۴۱
- ت) تعریف خانواده با گرایش حقوقی..... ۱۴۱
- ث) تعریف خانواده با گرایش دینی..... ۱۴۱
- جمع‌بندی..... ۱۴۲
- ۱-۳-۳. چالش و تعارض..... ۱۴۳
- الف) مفهوم لغوی چالش و تعارض..... ۱۴۳
- ب) مفهوم اصطلاحی چالش و تعارض..... ۱۴۳
- پ) رابطه و نسبت میان سبک زندگی قرآنی و سبک زندگی مدرنیته..... ۱۴۴
- بخش دوم: تحلیل و بررسی سبک زندگی قرآنی..... ۱۴۹**
- ۱-۲. مقدمه..... ۱۵۱
- ۲-۲. مفهوم سبک زندگی قرآنی..... ۱۵۱
- ۳-۲. تفاوت‌های سبک زندگی قرآنی با سبک‌های دیگر..... ۱۵۵

۱۵۷	۴-۲. مؤلفه‌های سبک زندگی قرآنی در حوزه خانواده.....
۱۵۷	۴-۲-۱. دینی و معنوی بودن امور خانواده.....
۱۶۶	آثار مثبت دینی و معنوی بودن امور خانواده.....
۱۶۸	۴-۲-۲. ارزشمند بودن خانواده.....
۱۷۷	آثار مثبت ارزشمند بودن خانواده.....
۱۷۹	۴-۲-۳. تأکید بر خانواده مبتنی بر ازدواج.....
۱۸۱	آثار مثبت خانواده برخاسته از ازدواج شرعی.....
۱۸۱	آثار مثبت ازدواج به هنگام و در اولین فرصت مناسب.....
۱۸۲	۴-۲-۴. قانون‌مندی لذات جنسی.....
۱۹۸	آثار مثبت قانون‌مندی لذات جنسی.....
۱۹۹	۴-۲-۵. حجاب در برابر نامحرمان.....
۲۰۳	پیامدهای مثبت حجاب در برابر نامحرمان.....
۲۰۴	۴-۲-۶. رعایت حریم جنسی در میان اعضاء خانواده.....
۲۰۶	پیامدهای مثبت رعایت حریم جنسی در میان اعضاء خانواده.....
۲۰۶	۴-۲-۷. ارزشمند بودن تولید، تربیت و مشروعیت فرزند در خانواده.....
۲۱۳	آثار مثبت ارزشمند بودن تولید فرزند.....
۲۱۴	آثار مثبت توجه والدین به خصوص مادران به تربیت فرزندان.....
۲۱۵	آثار مثبت تولید فرزندان مشروع.....
۲۱۵	۴-۲-۸. تأکید بر خانواده دوجنسیتی.....
۲۲۰	آثار مثبت خانواده دوجنسیتی.....
۲۲۱	۴-۲-۹. تأکید بر خانواده تک‌شوهری.....
۲۲۳	آثار مثبت خانواده تک‌شوهری.....
۲۲۳	۴-۲-۱۰. رعایت سلسله مراتب، احترام و حقوق اعضاء خانواده در میان آنان.....
۲۳۰	آثار مثبت رعایت سلسله مراتب، احترام و حقوق اعضاء خانواده در میان آنها.....
۲۳۱	آثار مثبت پیروی زن خانواده از شوهر خود.....
۲۳۱	۴-۲-۱۱. تعاون و مهرورزی اعضاء خانواده نسبت به هم.....
۲۳۹	آثار مثبت تعاون و مهرورزی در خانواده.....
۲۴۰	آثار مثبت سپری کردن اوقات فراغت در کنار خانواده.....
۲۴۰	۴-۲-۱۲. مسئولیت‌پذیری اعضاء خانواده نسبت به هم.....

۲۴۴	آثار مثبت مسؤولیت‌پذیری اعضاء خانواده نسبت به هم.....
۲۴۴	۲-۴-۱۳. تناسب و عدالت در حقوق و وظایف شوهر و زن.....
۲۴۷	آثار مثبت نظریه تناسب و عدالت در حقوق و وظایف شوهر و زن.....
۲۴۸	جمع‌بندی بخش دوم.....
۲۴۹	بخش سوم: تحلیل و بررسی سبک زندگی مدرنیته.....
۲۵۱	۳-۱. مقدمه.....
۲۵۱	۳-۲. مفهوم مدرنیته.....
۲۵۱	۳-۲-۱. مفهوم لغوی مدرنیته.....
۲۵۳	۳-۲-۲. مفهوم اصطلاحی مدرنیته.....
۲۵۳	۳-۲-۱. اقسام تعاریف مدرنیته.....
۲۵۳	الف) نو کردن قاعده‌مندان.....
۲۵۴	ب) تازگی مسائل اجتماعی‌ای که با آن روبه‌رو هستیم.....
۲۵۴	پ) نوعی از جهان‌بینی.....
۲۵۴	ت) یک فرایند تحول فکری ظهور یافته در غرب.....
۲۵۵	ث) یک رویکرد عقلانی.....
۲۵۵	ج) نوعی از جریان.....
۲۵۵	ح) امروزی شدن.....
۲۵۵	خ) یک نوع از سبک زندگی.....
۲۵۶	د) یک دوره تاریخی.....
۲۵۷	ذ) یک نوع تمدن جدید.....
۲۵۷	ر) یک نوع فرهنگ غربی.....
۲۵۸	ز) تقابل میان قدیم و جدید.....
۲۵۸	س) کلیت جدید حاکم پس از کلیت پیش از مدرن.....
۲۵۹	ش) مدرنیته به ایجاد سوژه.....
۲۵۹	ص) نوسازی پیوسته.....
۲۵۹	۳-۲-۲. گرایش‌ها در تعریف مدرنیته.....
۲۶۰	الف) تعریف مدرنیته با گرایش زیباشناسی و هنری.....
۲۶۱	ب) تعریف مدرنیته با گرایش اقتصادی.....
۲۶۱	پ) تعریف مدرنیته با گرایش اجتماعی و جامعه‌شناسانه.....

۲۶۲(ت) تعریف مدرنیته با گرایش سیاسی.....
۲۶۲(ث) تعریف مدرنیته با گرایش فلسفی.....
۲۶۳(ج) تعریف مدرنیته با گرایش تاریخی.....
۲۶۳(ح) تعریف مدرنیته با گرایش تمدن و فرهنگ‌شناسانه.....
۲۶۳۳-۲-۲-۳. جمع‌بندی.....
۲۶۴۳-۳. سیر پیدایش، تحولات و فرجام مدرنیته.....
۲۶۷جمع‌بندی.....
۲۶۷۴-۳. نظریه سوژه و شش ویژگی آن.....
۲۶۹جمع‌بندی.....
۲۶۹۵-۳. مبانی عمومی مدرنیته.....
۲۶۹۱-۵-۳. محوریت یافتن انسان.....
۲۷۲۲-۵-۳. محوریت عقل و بسنده کردن به آن.....
۲۷۴۳-۵-۳. محوریت یافتن علوم و امور طبیعی و تجربی.....
۲۷۷۴-۵-۳. دنیوی‌گری و مادی‌گرایی.....
۲۸۰۵-۵-۳. اهمیت دادن به فرد.....
۲۸۱۶-۵-۳. ستیز با سنت.....
۲۸۲جمع‌بندی.....
۲۸۳۶-۳. مؤلفه‌های سبک زندگی مدرنیته در حوزه خانواده.....
۲۸۳۱-۶-۳. دنیوی و مادی بودن امور خانواده.....
۲۸۹آثار منفی دنیوی و مادی شدن امور و روابط خانوادگی.....
۲۹۶۲-۶-۳. بی‌ارزش بودن جایگاه خانواده.....
۳۰۰آثار منفی بی‌ارزشی بودن خانواده.....
۳۰۳۳-۶-۳. تجویز خانواده هم‌بالینی.....
۳۱۲آثار منفی خانواده هم‌بالینی.....
۳۱۳پیامدهای منفی تأخیر در ازدواج جوانان.....
۳۱۵۴-۶-۳. آزادی کامل جنسی.....
۳۲۳پیامدهای منفی آزادی کامل جنسی.....
۳۳۱۵-۶-۳. برهنگی در برابر نامحرمان.....
۳۳۳پیامدهای منفی برهنگی در برابر نامحرمان.....

۳۳۵	۶-۶-۳. عدم رعایت حریم جنسی در میان اعضاء خانواده.....
۳۳۸	پیامدهای منفی عدم رعایت حریم جنسی در میان اعضاء خانواده.....
۳۳۹	۷-۶-۳. بی ارزش بودن تولید، تربیت و مشروعیت فرزند در خانواده.....
۳۴۶	پیامدهای منفی بی ارزش بودن تولید و پرورش فرزند.....
۳۴۸	پیامدهای منفی اولویت یافتن تحصیل و اشتغال زنان بر تولید فرزند.....
۳۴۹	پیامدهای منفی غفلت والدین به خصوص مادران از تربیت فرزندان.....
۳۵۱	آثار منفی تولید فرزندان نامشروع.....
۳۵۳	۸-۶-۳. تجویز خانواده تک جنسیتی.....
۳۵۶	آثار منفی خانواده تک جنسیتی.....
۳۵۷	۹-۴-۳. تجویز خانواده چندشوهری.....
۳۵۸	پیامدهای منفی خانواده چندشوهری.....
۳۵۹	۱۰-۶-۳. عدم رعایت سلسله مراتب، احترام و حقوق در میان اعضاء خانواده.....
۳۶۴	آثار منفی عدم رعایت سلسله مراتب، احترام و حقوق در میان اعضاء خانواده.....
۳۶۷	آثار منفی نشوز زن خانواده از شوهر خود.....
۳۶۷	۱۱-۶-۳. فردگرایی و کم مهری اعضاء خانواده نسبت به هم.....
۳۷۰	پیامدهای منفی فردگرایی و کم مهری در خانواده.....
۳۷۲	پیامدهای منفی گذراندن اوقات فراغت دور از خانواده.....
۳۷۲	۱۲-۶-۳. مسؤولیت ناپذیری اعضاء خانواده نسبت به هم.....
۳۷۳	آثار منفی مسؤولیت ناپذیری اعضاء خانواده نسبت به هم.....
۳۷۴	۱۳-۶-۳. تشابه و تساوی در حقوق و وظایف شوهر و زن.....
۳۷۷	آثار منفی نظریه تساوی و تشابه حقوق و وظایف شوهر و زن.....
۳۸۲	۷-۳. جمع بندی بخش سوم.....
۳۸۵	بخش چهارم: راه کارهای برون رفت از چالش های سبک زندگی قرآنی و مدرنیته.....
۳۸۷	۱-۴. مقدمه.....
۳۹۱	۲-۴. راه کارهای نظری برای برون رفت از چالش های سبک زندگی قرآنی با مدرنیته.....
۳۹۲	۱-۲-۴. لزوم شناخت و ارائه معنای دقیقی از مدرنیته.....
۳۹۲	۲-۲-۴. لزوم عدم خلط میان معنای لغوی و اصطلاحی مدرنیته.....
۳۹۵	۳-۲-۴. لزوم پافشاری بر مبانی نامتغیر اسلامی و قرآنی.....
۳۹۷	۴-۲-۴. لزوم دست کشی از خرافات و عادت های بی پایه و اساس روزمره.....

- ۴-۲-۵. لزوم مراجعه به احادیث معصومین (علیهم السلام) در کنار قرآن کریم ۳۹۸
- ۴-۲-۶. لزوم به کارگیری اجتهاد در منابع اسلامی و قرآنی ۴۰۵
- ۴-۲-۷. لزوم توجه به شرایط زمانی و مکانی در اجتهاد ۴۰۹
- ۴-۲-۸. لزوم به کارگیری روش‌های جدید و علوم مورد نیاز در اجتهاد ۴۱۱
- ۴-۲-۹. لزوم در نظر گرفتن مصالح جامعه در اجتهاد ۴۱۲
- ۴-۲-۱۰. لزوم به کارگیری عقل در امور تعقلی ۴۱۲
- ۴-۱-۱۱. لزوم تعبد در مسائل تعبدی ۴۱۶
- ۴-۲-۱۲. لزوم تصحیح برداشت‌های اشتباه و سطحی از دین اسلام و قرآن ۴۱۶
- ۴-۲-۱۳. لزوم جستجوی کامل درباره تخصصات و مقیدات ادله اسلامی و قرآنی ۴۱۸
- ۴-۲-۱۴. لزوم پرهیز از تأثیرپذیری از فرهنگ غرب در کنار بهره‌مندی از تکنولوژی مدرنیته ۴۱۸
- ۴-۳-۱. راه کارهای عملی برون‌رفت از چالش‌های سبک زندگی قرآنی با مدرنیته در حوزه خانواده ۴۲۶
- ۴-۳-۲. راه کارهای برون‌رفت از بی‌ارزش بودن همه امور و روابط خانوادگی ۴۲۶
- ۴-۳-۳. راه کارهای برون‌رفت از بی‌ارزش بودن خانواده ۴۲۹
- ۴-۳-۴. راه کارهای برون‌رفت از خانواده هم‌بالینی ۴۳۱
- ۴-۳-۵. راه کارهای برون‌رفت از آزادی کامل جنسی ۴۳۲
- ۴-۳-۶. راه کارهای برون‌رفت از برهنگی در برابر نامحرمان ۴۵۲
- ۴-۳-۷. راه کارهای برون‌رفت از شکستن حریم جنسی در میان اعضای خانواده ۴۵۶
- ۴-۳-۸. راه کارهای برون‌رفت از بی‌ارزش بودن تولید فرزند ارزش یافتن ۴۶۰
- ۴-۳-۹. راه کارهای برون‌رفت از غفلت مادران از تربیت فرزندان ۴۶۱
- ۴-۳-۱۰. راه کارهای برون‌رفت از تولید فرزندان نامشروع ۴۶۲
- ۴-۳-۱۱. راه کارهای برون‌رفت از خانواده‌های تک‌جنسیتی و هم‌جنس‌گرا ۴۶۳
- ۴-۳-۱۲. راه کارهای برون‌رفت از عدم رعایت سلسله مراتب، احترام و حقوق اعضای خانواده ۴۶۴
- ۴-۳-۱۳. راه کارهای برون‌رفت از نشوز زن خانواده از شوهر خود ۴۷۰
- ۴-۳-۱۴. راه کارهای برون‌رفت از فردگرایی و کم‌مهری در خانواده ۴۷۱
- ۴-۳-۱۵. راه کارهای برون‌رفت از سپری کردن اوقات فراغت بدون خانواده ۴۷۲
- ۴-۳-۱۶. راه کارهای برون‌رفت از مسؤولیت‌ناپذیری اعضای خانواده نسبت به هم ۴۷۳
- ۴-۳-۱۷. راه کارهای برون‌رفت از تشابه و تساوی در حقوق مرد و زن ۴۷۵
- ۴-۴. جمع‌بندی بخش چهارم ۴۷۶

۴۷۹	خاتمه: یافته‌های پژوهش.....
۴۸۱	۱-۵. نتیجه‌گیری.....
۴۸۸	۲-۵. پیشنهادات.....
۴۹۱	منابع و مأخذ.....
۴۹۱	منابع فارسی.....
۵۰۶	منابع عربی.....
۵۱۰	منابع لاتین.....

بخش اول: کلیات